

**Posudek diplomové práce
Bc. Terezy Valáškové**

**Motive der sorbischen Lautsitz
in ausgewählten Kunstmärchen der Gegenwartsliteratur**

Celková charakteristika práce

Diplomová práce Terezy Valáškové má literárněvědný charakter. Jejím předmětem, jak již částečně vyplývá z názvu, se staly motivy srbské Lužice, které diplomantka zastřešila formou literárního atlasu.

Svou diplomovou prací Tereza Valášková navázala na práci bakalářskou, v níž se věnovala literárně-textové analýze pohádky **Zur textlinguistischen und textliterarischen Analyse des sorbischen Volksmärchens "Die Jungfrau, die nicht ins Bett wollte" (neu erzählt von Jurij Brěza**, která pochází rovněž ze srbské Lužice.

Zatímco téma bakalářské práce bylo zvoleno tak, aby Tereza Valášková mohla jít ve svém zkoumání jednoho jediného pohádkového textu do žádané hloubky, v diplomové práci bylo naformulováno tak, aby zůstalo na úrovni horizontálně-geografického literárně-teoretického bádání, které vycházelo z multikulturního teritoria. Cílem bylo posbírat, sumarizovat a provést primární klasifikaci motivů srbské Lužice, které se objevují v dílech současných autorů. Práce se zaměřila na žánr pohádky.

Míra obtížnosti zkoumání byla dána několika faktory:

- skutečností, že takové zkoumání dosud nikdy nebylo realizováno,
- faktem, že bylo zapotřebí najít klíč podle kterého by měl být literární atlas vytvořen
- a navíc skutečností, že interkulturnost srbské Lužice byla a dosud zčásti je předurčena i jistou vícejazyčností: sebrané a klasifikované pohádky byly napsány nejen v převažujícím německém jazyce, ale také lužickosrbském jazyce. Některé byly navíc přeloženy do češtiny, čímž se jejich atraktivnost a relevance pro zařazení do předkládané diplomové práce ještě zvýšila.

Členění práce a formální náležitosti

Práce je rozdělena do následujících částí. Jsou jimi

- úvod;
- teoretická východiska
 - stručný nárys historicko-kulturního vývoje Lužice;
 - nástin srbské mytologie;
 - nástin srbského folklóru;
 - žánr autorské pohádky
- motivy srbské Lužice ve vybraných autorských pohádkách;
 - představení jednotlivých autorů + analýza klíčových pohádek
 - tabulky a obrázky s dílčími literárně laděnými mapkami
- závěr
- resumé;
- seznam literatury;
- přílohy.

Práce je napsána v německém jazyce, má celkem 95 stran textu a 4 strany příloh, které převážně zahrnují ilustrace z vydání jednotlivých vybraných autorských pohádek.

Jazyková i stylistická úroveň práce je na vysoké úrovni.

Komentáře k jednotlivým částem práce a její perspektivy

Diplomová práce Bc. Terezy Valáškové je svým obsahem jednoznačně reprezentuje katedru germanistiky.

Nicméně i uvnitř jednoho oboru lze nalézt jisté rysy zastoupení více disciplín. A právě takový je případ předkládané práce.

Za nesmírně zajímavé považuji propojení kapitol o dějinách, kultuře, mytologie a folklóru srbské Lužice s pojednáním o žánru autorské pohádky. Tereza Valášková zasadila současnou autorskou pohádku do sociálně kulturního a historicko-kulturního kontextu, který je charakterizován koexistencí slovanské a germánské kultury (a jazyka) na jednom území. Není nepodstatné zdůraznit, že zatímco to germánské (německé) převažuje, to slovanské (lužicko-srbské) ustupuje a jako fenomén který se v podstatě ztrácí stojí za zaznamenání a vědecké zpracování. Avšak vědeckých analýz není možné dosáhnout bez předchozího sběru, třídění a klasifikace nalezeného materiálu. A právě v tom spatřuji přínos předkládané diplomové práce. Interdisciplinární charakter vyplývá také z již výše zmíněného početnějšího jazykového zastoupení. Diplomová práce Bc. Terezy Valáškové pracuje s německými i lužicko-srbskými tituly a nepomíjí ani překlady do češtiny. Z tohoto pohledu je možné spatřovat přínos práce i z pohledu bádání o slovanských literaturách, pokud by se práci po případném rozšíření podařilo, např. za podpory Fondu česko-německé budoucnosti nebo jiného sponzora, vydat např. i v Německu. Jako perspektivní se zde jeví práce na skutečném literárním atlase, který by podle mého názoru měl být prezentován formou samostatné, byť ne příliš rozsáhlé, kapitoly. Horizontální zkoumání by pak v budoucnosti mohlo být rozšířeno kapitolami zabývajícími hlubší komparací tvorby pouze dvou autorů, z nichž jeden by reprezentoval více německou a jeden více lužicko-srbskou kulturu.

Celkové hodnocení

Diplomová práce Bc. Terezy Valáškové po formální stránce zcela odpovídá požadavkům kladeným na práci magisterskou i požadavkům kladeným na práci vyššího stupně.

Po obsahové stránce tyto požadavky jasně překračuje. Přináší netradiční a do jisté míry inovativní zpracování klasického literárně-vědného fenoménu, jakým jsou literární motivy, které se autorce podařilo sémanticky, teritoriálně, kulturně a potažmo i jazykově vymežit a klasifikovat. Práci lze hodnotit jako přínos v oblasti zkoumání německé i lužicko-srbské literatury.

Diplomovou práci Bc. Terezy Valáškové „Motive der sorbischen Lautsitz in ausgewählten Kunstmärchen der Gegenwartsliteratur“ navrhuji k obhajobě a hodnotím ji známkou výborně.

Otázky k obhajobě

- Vaše bakalářská i diplomová práce se zabýváte literaturou pocházející z oblasti srbské Lužice. Co Vás vedlo k tomuto zaměření? V čem spatřujete další perspektivy svého možného zkoumání?
- Analýza pohádek Vás dovedla k rozdělení motivů do třech skupin: první se týká kulturních dějin, druhá mytologie a třetí lidových zvyků. Která z těchto motivických skupin je podle Vás nejpříznačnější pro Vámi vybrané autorské pohádky?
- V rámci své diplomové práce jste vyhodnotila celkem 15 pohádek od 8 autorů. Který z nich v nich má v současné literatuře dominantní postavení, a ke kterému z nich máte Vy osobně nejbližší vztah? Která z analyzovaných pohádek je Vaše nejoblíbenější? Můžete svou volbu zdůvodnit?

PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.

Odolena Voda, 21.8.2014